

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön, és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytársadékokban.

Szabadkőmives aknamunka.

Irta: Görcsöni Dénes.

A szabadkőmives páholyokban kiesztelt, a szociáldemokrata és szabadgondolkodó gyűléseken állandóan hangoztatott s a Hajdúvármegye közgyűlésén megindított szekularizációs mozgalom a törvényhatóságok gyűlésein csufos kudarcokkal találkozók. Hol több, hol kevesebb bátorsággal, de mindenütt értésére adják a szociáldemokrata és szabadkőmives demagógoktól felültetett hajduknak, hogy javaslatukat a történelmi hagyományok és a mai jogrend durva megsértésének, a hazállanságnak és istentagadásnak közügyeinkbe való betolakodásának és színes szavakkal elleplezett rablásnak tartják és ezért kereken visszautasítják. Illeté volna ez a javaslat a hajduságához Bocskai István kora előtt, a mikor a két magyar haza legrettegettebb zsiványai, némettel-törökkel vetekedő marthalócái a kőbor hajduk közül kerültek ki, azóta azonban háromszáz hosszú esztendő telt el, a letelepített hajduk megszelídültek, becsületes polgárok lettek s így ez az indítvány tisztára az őket ugrató szabadkőmives és szabadgondolkodó máfia féltelenségének eredménye.

A szabadkőmives páholyok és a szabadgondolkodó egyesületek nem férnek a bőrükbe. A keresztény társadalom türelme

nagyon megnövelte a szárait. Eleinte tisztán társadalmi munkával foglalkozó, jótékonyági egyesületeknek indultak; a felebaráti szeretet és felvilágosodás lépésszejjével fogták meg a naiv és vigyázatlan keresztényeket; minden alkalommal tiltakoztak a vallástalanságnak, a hazafiatlanságnak, a gyűlölködésnek, de még a politizálásnak vádjá ellen is, s ma a gyűlölködő politikának, a nemzet- és vallásellenes törekvések élesztgetésének, az osztályharc szításának s minden magyar hagyomány rombadöntésének legerősebben dolgozó kohói a szabadkőmives páholyok. Ezekben toborozták Vészi József darabont gárdáját; ezekben eszelik ki a katolikus mozgalmak ellenszereit; ezektől kapnak erkölcsi és anyagi támogatást a Galilei-, Darwin- és a többi hasonló célu körök; ezeknek támogatása és szolidaritása bátorít közéleti szereplésre olyan férfiakat, kik ilyen hátvéd nélkül bajosan merészkednének a nyilvánosság elé.

Jótékonykodásuk a társadalomnak szervezett félrevezetése és kihasználása. Azok az összegek, melyeket jótékony intézmények felállítására fordítanak, legnagyobb részt nem szabadkőmivesek zsebéből gyűlnek össze. A gyermekvédő liga, az ingyentej, ingyen kenyér stb. költségeit a páholyokkal semmiféle kapcsolatban nem álló jószívű adakozók viselték. A szabadkőmü-

ves intézményeknek csak a dicsősége és az érték járó elismerés illeti a páholyokat, terhüket ügyesen áthárítják a rajtuk kívül eső közönség vállaira. Valóságos jótékonykodásuk egymás előretolásában áll. Sok, egyébként érthetetlen társadalmi jelenséget megmagyaráz egy-egy szabadkőmives lista. Megtaláljuk benne a magyarságot sok talánszerű pályafutásnak. Rájövünk a nyitjára a rossz könyvek kedvező fogadtatásának, gyatra politikusok államférfiakká való felduzzasztásának, hatalmas botrányok elsimitásának. Szabadkőmives támogatás nélkül, — hogy a budapesti Ferrer-ünnep egyik szóhozokát említsük, — Várady Antal údvári tanácsos bajosan heverte volna ki a színművészeti akadémia éléről való elcsapatásának fájdalmait, mert ha a hírlapok az elcsapatás előzményeit azok jelentőségének megfelelőleg kipszikkálják, akkor Várady Antalnak még a mi feledékeny társadalmunkban sem igen volna többé maradásuk. Szabadkőmives rokonszenv rakott hangfogót a Hock János viselt dolgait tárgyaló hírlapi cikkekre és szabadkőmives érdekek csitították el a darabontvilág igen sok kiténtetése miatt máskülönbön okvetlenül fölhangzó megbotránykozást. A szabadkőmives szolidaritás érzése bátorítja Székely Aladár királyi ügyészt arra, hogy kiálljon a világ elé anarchiát, forradalmat és hazaárulást ma-

Az iskola Amerikában.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Nincs az Egyesült Államoknak egyetlen intézménye, a mely az állam céljait tökéletesebben szolgálja, mint az iskola. Ez az a malom, a mely mindent megőröl, a mit belehelyeznek s olyan alakban adja ki magából, mint azt az iskola létrehozói tervezték. Ha pusztá területeken, még be nem épített, de a jövő város jellegét magán viselő telepeken végmegyünk, hatalmas, vörös téglából épült épületeket látunk. Nagy, széles, egymást sűrűn követő ablakok sorakoznak minden oldalán, körülötte szabad, levegős tér kinálkodik. Ha egyet látnak közülök, a többire könnyen ráismerünk. A *Public School*, az Egyesült Államok állam eszméjének csirázatója s nagyra nevelője. Öt évtől 14 éves koráig ebben az intézetben gyurja át az állam az ifju nemzedéket a maga céljaira. S ha a dollárok haláláról beszélve, meglepően látjuk, hogy az értéktelen papíroszt péppé aprítják, a miből egyes nagy emberek szobrait öntik ki, úgy biztosra ve-

hetjük, hogy az állami iskolába bejutott s ott 9 esztendőn keresztül alakított gyermekből az Egyesült Államok erős, ragaszkodó, szinte eltántoríthatatlan polgára lesz.

Valahányszor a mi magyar népünk megmentéséről, az ó haza számára való visszahódításáról elmélkedtem, egy helyen mindig megakadt a gondolatom, mindig lehanyatlott a tervekkel készítő két kezem. Az állami iskolánál. Az öreg magyarokat talán visszaédesgethetjük még, de a gyerekeiket, a kik az állami iskolákat végigjárták, alig, vagy soha. Hogy óbégatnak a mi nemzeti ségeink idehaza, mikor a mi állami iskoláink kisdud unokáját látják, azt, hogy a gyerekek a magyar állami nyelvet is elsajátítják. Jöjjenek Amerikába, majd megtanulják, hogy mire képes az iskola.

Megfigyeltem az apró gyerekeket, a kik ötödik évük után az első osztályok gyermek játékaiból vették még ki a részüket. Egy se beszélt magyarul. Pedig a szülei született magyarok, a kiknek otthoni érintkezési nyelvük kizárólag magyar, a kiktől a gyermekek alig hallanak egyebet mint magyar szót s az angol nyelv úgy rájuk ragadt, hogy hacsak idegen országba nem vi-

szik őket, soha semmi többé le nem mossaróluk. Angolul dalolják a gyermekjátékokat, angolul beszélnek, ha egymás közt játszanak. A szülőktől megtanulják magyar imádságot, de csak a nyelvük tanulja meg, az eszük a fogalmakat már angolul nevezi meg s a magyar nyelv nem segítség, nem kedves csengésű dal lesz nekik, hanem teher. Tudják, értik ezeket a szavakat: légy jó, eredj ide vagy oda, megverlek, pofón ütlek, stb. szóval mindent a mi a gyermekkor édes világában leggyakrabban szokott előfordulni. Egyebet alig.

Mindezt az iskola idézi elő.

Ha valamelyik iskolára, úgy az angol iskolára teljességgel ráillik az, hogy játszva tanít. A gyermek nemcsak szívesen megy az iskolába, sőt alig lehet onnan visszatartani. Az első esztendőben, vagyis a gyermek ötödik esztendejében óvó iskola féle jellegű van. A neve Kindergarten. Ott játékból, énekből s hasonló gyermekes dolgokból áll a világ. Aztán jönnek a komolyabb tudományok, az abécé rejtelmek stb. Csodálatos, hogy a gyermek milyen könnyen megtanulja az olvasást. Alig telik bele egy-két hét s már az összes nyakatekert betűkkel és ol-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalnemeűekben, színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett.

Ma lapunk 4 oldal.

00000603

gasztalról a szabadkőművesség okozza, hogy erre a kátholikus hírlapokon kívül egyetlen egy újságnak sincs elítélő szava.

S ha a szabadkőművesek kölcsönös támogatását valahogyan még csak elviselné is társadalmunk, az az új szerep, melyben most mutatkoznak, amikor egyfelől a forradalom és anarchia véresszájú apologiáját halljuk tőlük, másfelől azt látjuk, hogy kezükben fut össze a kátholikus egyház s a nemzeti eszme elleni izgatás valamennyi szála, ez a szerep tette kényszeríti a keresztény társadalom minden öntudatos tagját. Nem lehet tétlenül tovább tűrni, hogy nyakunkba üljön s a saját segítségével az egész országot orránál fogva vezesse a nepotista egyetemi tanároktól és egyéb panamistáktól vezetett szabadkőműves páholyoknak s az osztálygyűlölet hirdetéséből élő szabadgondolkodó társaságoknak öszvér-szövetsége. — Mindazokat az egyesületeket, amelyekben csak egy is ül ezekből az urakból, tiszteletes keresztény embernek lehetetlenség támogatni. Azokat a hírlapokat, melyeknek szerkesztősége képviselve van a páholyokban, tiszteletes keresztény ember a házába be nem engedheti. Szabadkőművesek, szabadgondolkodó egyesületek tagjaira semmiféle választásnál sem szavazhatnak. Arra a harcra, melyet ők a keresztény társadalomnak izentek, mi is csak elszánt és nyílt harccal felelhetünk. Ha talán nem minden szabadkőműves pendül egy huron a legvéresebb szájuakkal, az a dolgon mit sem változtat. Aki közibük áll, az akár félelemből, akár haszonlesésből, de velük van s terveiket, — ha csak jelenlétével is — támogatja: az ilyen ember pedig elégette maga mögött a hozzánk visszavezető hidat. Amennyire csak tehetjük, tudatni fogjuk olvasóinkkal a magyarországi szabadkőműves páholyok vezetőinek s tevékenyebb tagjainak névsorát s e névsorból látni fogják, hogy kiknek a szellemi vezetése mellett készülnek a szekularizációs, vallást támadó,

Ferreri magasztaló, istentagadást és hazátlanságot hirdető mozgalmak.

Körülbelül nyolcvan esztendővel ezelőtt, *Hűlél* című munkájában gróf Széchenyi István a következőket írta a titkos társulatokról: *Minden olyan szövetség és egyesület, mely homályban támad s melynek címje titok, jobbára bűnös s az egészre nézve káros következtű. Ily alattomos társaságokban sokszor eleinte a cél igen szép, időjártaival pedig csak köpönyeggé válik, mely a bűnt és a rosszat fedi, mert nincs bizonyosabb, mint az, hogy akkor, midőn az első hűv már kigőzölgött, kirchesztőleg csak önhasonkeresés a társaság egyes tagjainak minden foglalatossága s hogy elvégre a kisebb, de ügyesebb rész halássza az intézet minden hasznait s többnyire a legnemesebbeket is feketé galád tetekbe keveri.*

Ha Széchenyi előre látta volna a magyar szabadkőművesség jövőjét, akkor sem állapíthatta volna meg hűbben a titkos társaságok jellemét. A magyar szabadkőművesség, — mint a szekularizáció terve, a Ferrer-dicsőítés bizonyítja, már túl van a tisztán önhasonkeresés állapotán, s a „fekete galád tetek“-nél tart. A kátholikus intelligencián mulik, hogy a fekete galád tetek megvalósulhatnak-e vagy sem. Ha elég gyámoltalanok leszünk azokat meg nem akadályozni s a szabadkőműveseket minden közéleti hadállásukból ki nem verni, akkor megérdemeljük azt a sorsot, melyet ők száznak és készítenek elő a magyar kereszténységnek.

UJDONSÁGOK.

— **Uj udvari tanácsos.** Ófelség Janny Gyula dr. egyetemi tanárt, a Vörös Kereszt-kórház igazgató főorvosát a kórház főnnállásának 25 éves jubileuma alkalmából új udvari tanácsosnak nevezte ki. Janny Gyula dr. dr. városunk szülőtte és méltó büszkeségünk.

— **Kinevezés.** A főispán dr. Mézner Máttyás várpalotát gyakorlóorvosát nevezte ki a Szent György kórházhoz az eltávozott Juhász János helyébe.

— **Szent Imre-ünnepély.** A ciszterci rend székesfehérvári főgimnáziuma 1909. nov. 4-én, (csütörtökön) d. u. 5 órakor az intézet dísztermében Szent Imre herceg vallásos és hazafias ére nyeinek tisztelőre iskolai ünnepet rendez, a következő műsorral:

1. Himnusz a „Portici néma” c. dalműből. Énekli a főgim. énekkara.
2. Szent Imre emlékére. Költemény. Ez alkalomra írta Mézner Amand. Szavolja Bernáth Lajos VII. o. t.
3. Ünnepi beszéd. Mondja Szölgény Ferenc budapesti II. ker. Ferenc József-intézet igazgató és kormányzó ur.
4. Ünneplés szent Imre előtt. Párbeszéd költemény. Ez alkalomra írta Szemlér Ferenc.
5. Szent Imre látomása. Melodráma. Szövegét írta Prónai Antal, zenéjét szerző Pusztai Ernő. Szavolja Molnár István VIII. o. t., zongorán kíséri Székely Gábor VII. o. t., hegedűn Galambos István VIII. o. t. harmoniumon Lauschmann László VII. o. t. — Ave Maria énekbetétel.
6. Fejérgyház menedékhelye. Ifjúsági színjáték 2 felvonásban. Írta Takács Gedoon. — Az I. felvonás színhelye a Boldogasszony Fejérgyháza; II. a királyi palota várkertje. — Az I. és II. felvonás között Lauschmann László VII. o. t. C. Bohm. A forrásnál c. darabját játsza zongorán.

Belépő jegyek: ülőhely az első 3 sorban (1—33.) 2 korona, a többi sorokban egy korona, állóhely 50 fill. Knazovitzky Béla Nádor-utcai üzletében válthatók. A tiszta jövedelmet a Mária-kongregáció javára fordítjuk.

— **Csak egy virágszálat!** Gyengéd nő szívtől meghatóan gyengéd, sorokat kaptunk: Itt a halottak estéje, a gyengéd visszaemlékezés napja, a mikor a lelünk visszaszáll a múlt emlékei közé, azokhoz, a kik a mieink voltak, a kiket szerettünk s a kiknek fehér csontjai között porrá vált a nemesen dobogó szív, a mely bennünket szeretett. Borzalmas a halál gondolata s megdöbbentően szomorú az, mikor valaki a halálraítéltetés biztos tudatában röjja közöttünk az utat. Mindennap közelebb viszi őket a sirhoz, minden percben közelebb érzik maguk mellett a csontkatona gyilkos halálfejtőjét. Pedig hányan és mindig többen járnak közöttünk, a kik ennek a szörnyű halálnak a választottjai, a kik minden köhögéssel közelebb lépnek a szomorú sötét sirgödörhöz, a melyből csak az ítélet napján lesz majd föltámadás.

vasási módszerrel tisztában van. A tanítónők mindezt csodálatos türelemmel és a gyermek természetéhez mért művészettel végzik. A tanítás tele van tréfával, mókával, úgy, a hogyan a gyerek szereti. Azonfelül, hogy a tanulás iránti kedvét fölébresszék, karácsonykor s nagyobb ünnepek alkalmával sok ajándékot kapnak a gyerekek. Így megy ez aztán tovább a 15-dik esztendőig, mikor a gyerek szabad, illetőleg középiskolába s onnan a felsőbb iskolákba mehet.

Az iskolákat teljesen az állam építteti. Minden városban vagy nagyobb területen van iskolaszék, a melynek tagjai megállapítják, hogy a maguk igényeinek megfelelőleg hol szükséges az iskola. Nem azt tekintik, hogy a meglévő gyermekek összesége hány osztályban fér el, hanem hogy hozzávetőleges számítás szerint, melyik terület hogyan fog beépülni s 5—10 év után mennyi gyermek számára lesz szükséges majd az iskola. A fő cél, hogy az iskola közel legyen a gyermekekhez. Ha 16 osztályból 12 üresen áll is még, az nem baj, ők tudják, hogy néhány év múlva ki fog az a terület épülni s a gyermekek meg is töltik a termeket. Mindent, a mire a gyermekek az iskolában szüksége van, az állam ad. Nem követel érte egy centet sem. Tandíjat a gyermekekért szintén nem kell fizetni. Minden osztályban két tanítója van. Egyik, a ki tanít, a másik, a ki azaltal a rendre felügyel, hogy a gyermekek meg is tegyék azt, a mit az előadó tőlük kíván. Valamennyi tanító fölött

az igazgató van, a ki a tanítás ideje alatt állandóan irodájában. Ha baj van telefonnal hívják. A tanítónak a gyermekeket büntetni sohase szabad. Ez kizárólag az igazgató joga. Egy-egy osztályban csak 52 gyermek fér el. Fűnk és leányok együtt tanulnak. Minden gyermeknek külön padja van s így egyik a másikat sohase háborgatja. Felsőruháját a gyermek az osztály ajtaja mellett levő kis teremben helyezi el, a hol mind-egyiknek külön fogas és ruhatartó áll rendelkezésére. Ha a gyerek nincs az iskolában s szülei nem adták tudtúl a tanítónak (ticser), az igazgató a policet, a rendőrt veszi igénybe, a ki azonnal utánanéző. Nem kell messzire mennie, mert az iskolák sűrűen vannak. Egy 40—50 ezer lakossal bíró városra 14—16 iskola esik, egy-egy iskolában 12—16 osztálylyal. Itt azonban nem számítom a különböző felkezesű és magán iskolákat.

Ha a gyermek elcsavarogná az iskolát, a rendőr magával viszi, ha beteg, bejelenti, ha nincs ruhája s azért nem jöhetett, rögtön tudtúl adja s a hatóság rögtön gondoskodik róla, hogy orvos járjon hozzá, vagy hogy ruhát kapjon. Mindez ingyen történik. Ha azonban a gyermek csökönnyösen kerülne az iskolát, vagy annyira rakoncátlan lenne, hogy az igazgató ismételt büntetése sem javítaná meg (az igazgató nem börtöl, hanem először szóval, aztán lapáttal fenekeli el a rugdalózó apróságot), akkor a szepreményű csemete az állami javítóintézetbe kerül, a hol — ha szükséges, akár esztendőig kü-

szörülnek le róla az ifju kor hibáit. Ez a legnagyobb szegény, a mi egy gyermekét vagy egy családot Amerikában érhet. — En azt hiszem azonban, hogy az iskola fegyelme gyenge a gyermekekkel szemben s az állam sokkal többet enged a jövődől yankeinak, mint a mennyi azoknak javukra válik. A gyermekek rakoncátlanságára általános a panasz. Valóságilag terrorizálják az öregeket. Sokszor ők az utcák urai, a kik még a rendőrről is kikötnek. Egy fűttyszavakra száz számra bujnak elő a sokemeletű házak apró lakásaiból. A kit aztán üldözöbe vesznek, annak menekülnie kell vagy a testi épsége bánja meg. Egy magyar hajói utitársamnak, egy szakácsnének kidobták az egyik szemét és sohase tudták meg a bűnös nevét. Két felnőtt embert egy csomó gyerek az utcán úgy keresztüztizbe vett, hogy a legközelebbi szalonba voltak kénytelenek menekülni. Egy szegény öreg lengyel zsidót, a ki komikusnak tettzett a rakoncátlanoktól fattyak szemében, a mint New-York utcáin a batyujával ballagott, formaliter agyondobálták. A tettes természetesen ismét az ismeretlenség homályában maradt. Mert az ifju yankeeknek van rá gondjuk, hogy nemcsak a dobálás, de a tagadás művészetében is életrevalóak legyenek. Szóval Amerika tulajdonoson loyális a gyermekekkel szemben. S a mint hibát követ el a női jogok túlhajtott védelmében, ép úgy az ifjúság okátlan delgelgetésében is. Nem egy eset volt rá, hogy börtönbe csukták azt, még ha a szülő volt

Jó emberek, a ti szereteteikért legyen könyörület a lelkekben ezéért a szegény halálraílétekért. Oly szép az a sok hervadó virág. De inkább adjátok az élőknek, mentsetek meg vele az élőket, hogy kevesebb sirra hulljanak a keserű könnyecsképek árjai. Az élőkön könyörüljétek, hogy a holtakat ne kelljen siratnotok. Támasszátok új életre azokat, a kiknek minden haragkondulás a gyászmenetet juttatja eszükbe. Az irgalom érzése diadalmaskodik a sirató emlékezés felett. Emberek, jó emberek ezt tegyétek meg. Lássátok, Fejérmegye szanatóriumot akar felállítani, hogy megállítson egyeseket a gyászmenet útján. Ehhez pénz kell, sok pénz, de a mely — jegyezzétek meg! — fillérekből gyűl garmadára, a ti szeretetek, a ti irgalmatok könnyecsképeiből épül erős falu, gyógyítást árasztó nagyszerű intézménnyé. Csak egy virágzás! annak az árat a fehérvári szanatóriumra!

Ez a nemesszivű hölgy egy pénzüsszeget küldött hozzánk, amelyet átszolgáltattunk illetékes helyre.

Hallottak estéjén hat óraker a székesegyházban tartandó gyászstzeni tiszteleten a szentbeszédet *Prohászka Ottokár* megyéspüspök fogja tartani.

Egyházmegyei hírek. *Kazay* Erazmus pusztavámi plebánus nyugalomba vonulván, helyébe a megyéspüspök *Baridon* István nagytétényi segédlelkész helyezte. Ennek helyébe Nagytéténybe *Arany Imre* budakeszii káplánt, — Budakeszire *Potyondy Imre* székesfehérvári felsővárosi káplánt, — a felsővárosra *Magyar Sándor* ráczalmási káplánt, — Ráczalmásra *Hodor* István csákvári káplánt küldötte.

A főkapitány nyugalomba vonulása. Évek óta figyelemmel kísérjük a helyi lapokat s mint érdekes megfigyelést jegyezzük fel, hogy bizonyos időszakokban következetesen megjelenik Reé István főkapitány nyugalomba vonulásának híre. Most már legalább ötödször. Szinte azt kell hinnünk, hogy valakit nagyon boldogítana az a hír, ha igaz volna. Hogy Reé István főkapitány nyugalomba fog vonulni, az bizonyos s hogy még nem adta be a nyugdíjaztalasa iránti kérvényét, az is bizonyos. 40 évi szolgálata a jövő év május 1-én telik le s így az ő szem-

pontjából semmi esetre sem volna indokolt a nyugalomba vonulás. Lehet, hogy az előzetes lépések előbb megtörténnek, de mi nem hisszük, hogy a főkapitány a nyugalomban akarná megérni annak a pernek végét, a mely őt az egyik helyi lapban a nyár folyamán arról vádolta, hogy megvesztegették s a mely vád valakinek nagyon keserves következményekkel szolgált. Reé főkapitány rendőri működését lehet kritizálni, de hogy mint tisztviselő minden gyanúsításon felül áll, azt mindenki kénytelen elismerni. Tehát annak a titkos kéznek a munkája fájdalmas lesz valakinek. Reé István főkapitány utódját szintén emlegetik, sőt a neve ismeretes: Thuróczy István budapesti rendőrtisztviselő, a kinek rendőri talentumát nagyon dicsérik s a kitől nagyon sokat várnak a mi rendőrségünk újjászervezésében.

Adomány. Zichy N. János gróf Nagyhantostól 50 koronát küldött a tanitók székesfehérvári tápintézetének alapja javára. A nemes gróf adománya önmaga dicsérete.

Az új kerületi parancsnok. *Lóskay* Gábor altábornagy, az új kerületi parancsnok a napokban foglalja el új helyét. A híre megelőzte. Egy tetőtől talpig gavaléri uriember vonul be vele városunkba, a ki kitűnő katona is, meg pazarul elegáns uriember is, a kinek a pompás négyes fogatai Kassán is méltó feltűnést keltettek. Az egyik felvidéki újság azzal a megjegyzéssel kísérté *Lóskay* Gábor tavozását, hogy az áthelyezése azért történt, mert az egyik osztrák generálist megverte. Egy másik újság csodálkozik ezen s nem akarja hinni, hogy egy generálist megbüntessenek azért — mert győz. Hm! Igazán hihetetlen lenne? Ez a derék lapírtás elfeledi, hogy osztrák hadvezetőséggel van dolga, elfeledi *Madi Kovács* nyugdíjaztatását, a kinek a legnagyobb bűne szintén az volt, hogy megvert valakit, a kit a haditerv szerint nem lett volna szabad megszalasztani. — Annyi bizonyos, hogy *Rónai Horváth Jenő* altábornagra nézve élénk meglepetésként hatott az áthelyezése.

Katholikus tanítógyűlés. Jó esik lelkünknek, hogy az érdi esp. kerület kath. tanítóinak f. hó 27-én Nagytétényben tartott gyűlése egy pompás képet tár elénk. A kerületi papsága is évről-évre mindinkább átérténi látszik ama fontos igazságot, hogy csak jó tanitók — együtt működve várhatnak vallásos ifjúságot. Ezért mind többen jelennek meg e gyűléseken s vesznek aktív részt azokon.

A gyűlést sz. mise előzte meg. Majd *Hellev Iván* esp. ker. tanf. plebánus megnyitotta a gyűlést. Rámutatott a kath. tanitók vallás-, társa-

dalom és állampolitikai működésének fontosságára. Megvilágította, mit lehet a buzgósgától, és lelkesedéstől áthatott tanító, kimutatta épen a kerület példájából, hogy pl. nagyvárosodás esetén is mennyire képesek vinni idegen ajku községekben.

A gyűlés tárgysorozatából ki kell emelnünk *Ferschich János* martonvásári plebánus lelkes hangu felolvasását az egyháznak nevelő, működéséről, melyből tanulható párti buzgósgot, s megismerhetjük, mennyi eszközt bocsát az egyház rendelkezésünkre a vallás-erkölcsös nevelésnél. *Ulána Kovács* István ercsi igazgató tanító mutatta be ügyesen szemléltetve a tízedesjörtek tanításának módját, mit tanulságos eszmecseré követelt. Az ügyes és szakértői szemléltetés általános elismerést aratott. Elvezetett hallgatók még *Braun Gyula* budafoki káplán felolvasását a vallás nélküli való iskola káros voltáról. — A felolvasás komoly tanulmányozást árult el, adatközzé mutatta ki a felolvasó, hogy különösen Franciaországban mit eredményezett a vallástalan iskola az ifjúkori büntetett számára, és a lelkek eldurvulására a népe. Hivatkozott nagy elmék véleményére s láthattuk felolvasásából, mint vélekedtek vallástalan gyerekek és e tekintetben.

Az előki megnyitónak kinyomtatását határozza el a gyűlés.

A gyűlés nevében a tanfelügyelő táviratilag üdvözölte a megyés püspök úr ő méltóságát, mint a katolikus tanitók előharcosát.

A gyűlést kedélyes, közös ebéd fejezte be, melynek lefolyása szintén igazolja a kerületi papság és tanitóság egyetértését.

Halálhírek. Mint részvétel értesítünk *József Rafl* Antal bodajki vendéglős, legpár éjjel hosszabb szünet után meghalt. Az elhunytban *Rafl József* Feimayer-gyárt. hivatalkok névsz. átv. j. gyászolja.

Hermann László zeneszerző és hegedűművész nov. 7-én tartja hangversenyét a Szent István tereben. Ezen alkalomból érdemesebb tartunk egyetemes elmondani a mi ifjú művészeinkről. Edes atyja gondos zenei nevelésében részesítette. Már ifjú korában feltűnt zenei tehetséggel s mint 11 éves fiú a helybeli főgimnázium orgonistája volt. Tanulmányait az orsz. zeneakadémia-ban *Koessler*, *Herzfeld* dr., *Kemény* és *Hubay* tanárok alatt végezte. Három főtanszakot tanul u. m. hegedű, zeneszerzés és orgona. Művészi készséggel kezeli a violát is. Kiváló zenei tudásáról a budapesti sajtó általános elismeréssel írt. Szép sikereit játszott Németországban és a világhírű *Swerdström* nővérekkel. Mult évben Bpsten. Már számos zenedarabot kom-

is, a ki a rakoncátlankodó gyermeket megverte.

Az iskolai esztendő szeptember első hétfőjén kezdődik s június utolsó szombatján végződik. Az előadás 9 óraker szokott kezdődni s tart 12 óráig, a legkisebb gyerekek épen úgy mint a legnagyobbaknak. 12-kor lunch, étkezés van, erre a gyerekek 1 órai szabad időt kapnak, 1-kor az előadás újra kezdődik s tart egyfolytában 3-ig. Akkor a gyermekek hazamennek. Könyvet, irkát, stb. magukkal vinni nem szabad. Az az iskola tulajdoná s az iskolában marad. A tanulás elég volt ott, otthonra a játék, a szórakozás és üdülés marad.

A mult évek egyikén — ha jól tudom Clevelandban — előadás közben tűz ütött ki s a gyermekek körül az óriási zűrzavarban több százan a lángok martalékaivá lettek. Egész Amerika fölajdult a borzasztó eset hatása alatt. A fölajduláson kívül azonban egyebet is tettek. Ma már minden iskola be van veszkijáratokkal rendezve. Egy adott hangjelre az egész gyereksereg sorakozik és szépen rendben kivonulnak. Ezt a tűzjelzést, illetőleg a kivonulást pompásan begyakorolják s a gyermekek — több kijárata levén minden iskolának, sohase tudják, hogy mikor menekültek ki a halál torkából, vagy csak egyszerű vaklárma kényszerítette őket osztályaik elhagyására.

A tanulókat az iskolaszék választja, al-

kalmazza s ha alkalmatlanoknak bizonyulnának, elbocsátja őket. Fizetésük a hely, illetőleg a megélhetés különbözősége szerint változik. Városokban azonban 800—1000—1200 dollár közt ingadozik.

Az összes állami iskolákon kívül egész sereg magániskola is van, a melyeket egyesek, vagy más nemzetbeliek építenek és tartanak föl. A kik t. i. nincsenek kibékülve azzal, hogy az Egyesült Államok törvényei a vallásos nevelést általában figyelmen kívül hagyják. Előzékenyek minden vallás iránt, de a sok közt mégis úgy tesznek igazságot, hogy egyikre se adnak semmit. Az állam épen nem ellenzi a felekezeti iskolák felállítását, sőt azokat, a kik felekezeti iskolákat tartanak fenn, bizonyos adóelengedésben is részesíti. De megköveteli, hogy az állam területén levő bármely iskolában hazafiasan s angolul tanítsanak. Az iskolafőntartónak délelőtt és délután juthat egy-egy óra, a melyen a gyermekek más nyelven tanulhatnak, illetőleg vallásos oktatásban is részesülhetnek. Hogy mekkora áldozatokat hoznak az ilyen nemzetek, főleg a lengyelek, tótok, németek, sok helyen a magyarok is, legjobban akkor értjük meg, ha a templom főntartásán kívül az iskola főntartására szánt óriási pénzüsszegeket is figyelembe vesszük. Ujában az ilyen kath. iskolákat nagyrészt a már Amerikában is nagyszámban elterjedt angol apácákra bízzák, a kiknek főntartása kevesebb össze-

get igényel, a vallásos nevelés terén pedig valódi csodákat művelnek.

Chicago-ban láttam a gyönyörű egyetemet. *Farkas* barátommal eleinte azt hittük, hogy templomba megyünk. Oly remek esztüves stílusban épült palota volt, a melybe a sok kijövő bemenő vonzott bennünket. Aztán láttuk, hogy egy óriási költséggel föntartott főiskolába jutottunk. Tíz millió dollárba került, a melyekhez *Carnegie*, a millárdos acélgyáros 7 milliót ajándékozott. Ma már annyira emelkedik, hogy az európai egyetemek leghíresebb professzorai közül válogatnak a katedráikra. Persze busás fizetés ellenében. Az egyetem minden fakultásának külön épülete van s valamennyi egy-egy remek park közepén foglal helyet. Hogy óriási termekkel, központi aulákkal, dísztermekkel bőven el van látva, az magától, illetőleg az amerikai bökérségtől értendő. Hogy fidalisón élnek, a magunk szemével győződünk meg róla, mert az egyik tereben, a melybe belépünk, épen közös oszonnát, falán, ismerkedési vagy búcsuestélyt rendeztek a diákkioszonyok és diákoknak, a kik itt is közösen hallgatják az előadásokat. Szinte sajnáljuk, hogy a tudomány csarnokának ilyenemű elvezetést szomsz. lelkünk magába nem szíhatja. De hát arra kevésbé voltunk még amerikaiak.

(Folyt. köv.)

ponát u. m. Miséi, Szonait, Quartettot, Orgona fúgákat és több apróságot zenekar, zongora, hegedű és éneke. Vecsey Feri, a világhírű zongoraművész meghívására Fenyőháza telttöltte az idei nyarat, hol Hubay, Popper, Schiffer, Juon és Dohnányi világhírű művészekkel a Vecsey-féle quartettben működött. Dacára fiatal korának már egy bpesti áll. segélyezett akadémiai előkészítő zeneiskolában mint tanár működik. Sok oldalú és kiváló zenei tudása igen szép reményekre jogosítja. Mi is nagy érdeklődéssel várjuk nov. hó 7-én tartandó önálló hangversenyét.

— **Értesítés.** Az építő iparágakon levő iparosinasok téli tanfolyama november 2 kezdődik. Kérem ezen iparágakhoz tartozó vállalkozókat és mestereket, utasítsák tanulóikat, hogy f. é. november 2-án, vagy legkésőbb 3-án, este 5—7-ig terjedő idő alatt, beiratkozás céljából az ipariskola helyiségében jelentkezzenek. A taneszközök beszerzésére fizetendő 4 koronát mindjárt beírásukra kell lefizetni. Pausch Kábel iparisk. igazgató.

— **Labdarugó sport.** Az Sz. T. C. kombinált csapata, mely vasárnap Lipótváros I-ellen játszik, a következő: Tóth, Ferenczy, Szép, Sztits, Szabó, Lipp, Hátszegi, Terebessy, Hajos, Endresz, Pössel. A csapatban szereplő második csapatbeli játékosok remélhetőleg megfogják mutatni, hogy egy fővárosi csapattal szemben megállják már ők is a helyüket és lelkesedéssel, hévvel iparkodnak megvédeni klubjuk új nevét. A mérkőzés kezdete d. u. 3; a helyárok a szokások.

— **Imák és intelmek a magyar hadflak számára.** Molnár Vid után átdolgozta Reviczky Aladár. Tizenegyedik kiadás. Ára 40 fillér. Ezen ima és oktatókönyv katonáknak szól. Katonai szívekhez szól. Katonai stílusban s oly közvetlenséggel és szeretettel, mintha két bajtárs beszélgetne egymással. Szerző behatol a modern katona lelkébe. S ezt a lelket beállítja a krisztusi életbe. Össze-köti a kaszárnyát a templommal, a katonák lelkét Krisztus lelkével. Bámulatosan ismeri a katonai életet, melyet a maga teljességében és részleteiben áthat az örök igazságokkal. Az imák 90, az intelmek 102 oldalt foglalnak magukban. Az előszót az Osztrák-magyar Monarchia fábri apostoli helyőrnök, dr. Belopotoczy Kálmán, v. b. t. t. Püspök írta, ki mint lelkiatya, nagy közvetlenséggel s szeretettel szól lelki fiaihoz. Sorainkat azzal a megérdemelt dicsőrével fejezzük be, melyet előszavában a legilletékesebb bíráló mondott, ki arra a kérdésre, hogy mit kell a katonának tennie, hogy jó katona és öntudatos kath. férfi legyen, ezt feleli: „használd és olvasd szorgalmasan ezen aranyos imádságos és oktató könyvecskét.“ Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. Budapesten.

— **Váltóhamisítás.** Lőke József fehérvári lakos az év folyamán többrendbeli váltóhamisítást követett el a város több jómódú polgár kárára s ezzel majdnem valamennyi helybeli pénzintézetünket érzékenyen megkárosította. A turpisság kiderült s a törvényszék Lőke Józsefet ma d. e. tartott ülésében kilenc rendbeli váltóhamisításért 2 évi fegyházra ítélte.

— **Zárlat a kutyákra.** F. hó 29-én egy veszett kutya Pinke István Öreg utcai bognármester fiát megmaria. A fiút felszállították a Pasteur-intézetbe. A főkapitány 90 napi vesztegzárlatot rendelt el.

— **Vonatigazolás.** Dezső Pál 51 éves Fel-mayer-gyári munkás f. hó 29-én reggel elindult homokosori lakásáról fiával, hogy a gyárban munkája után lásson a vágóhídi dűlőben levő lebecsottot sorompóhoz érve, azon átbujtak s szerencsétlen vállalkozás által akartak a tulsó felére átjutni. Ebben a percben jött azonban Komárom felől a 701. sz. személyvonat, a mely előidézője lett a szerencsétlenségnek. A fiú észrevette a közelgő veszedelmet s apját el akarta rántani a sínekről. Azonban már későn, mert a mozdony dugattyuja elütötte a szerencsétlent. A lőkes szerencsére kifelé dobtá s ezáltal a bizonyos haláltól megmenekült, de így is súlyos belső sérüléseket szenvedett. A kivont mentők be-szállították a Szt. György-kórházba. A megelített vizsgálat szerint a balesetnek Dezső vigyázatlansága volt az oka s így a szerencsétlenségért senkit sem terhel a felelősség.

LEGJOBB
CIPŐTISZTÍTÓSZER

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségügyi szempontból melegek ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Fráter Loránd legújabb nótáskönyve épen most jelent meg és 2 koronáért kapható, Klökner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Szekefahérvártól.

— **Kis pajtás.** T. Pelikán Krizsó ilyen című, kifogástalan katolikus szemléű s igen elterjedt gyermeklapjának mindenféle vallásos eszmétől egészen mentes konkurrensként Jó Pajtás címen új gyermeklap indult meg. Felhívjuk a keresztény olvasóközönség figyelmét a Kis Pajtás és Jó Pajtás megkülönböztetésére. Ne tévessze meg a címek hasonlósága. A mi újságunk, a keresztény szemlében szerkesztett gyermeklap a Kis Pajtás. Szerkeszti T. Pelikán Krizsó. Megrendelhető Budapesten VII. Tökölly ut 16. sz. alatt.

— **Notárius betörő.** Az érdi csendőrör s f. hó 25-én Erd község határában egy cigánykavarant elfogott s a füstösök kocsjain sok értékes tárgyat talált, amelynek holszerzésére a cigányok elmondták, hogy azokat Preszkrát Ferenc diósi 24 éves lakatos segéd adta nekik értékesítés céljából. A csendőrök letartóztatták Diósdon a lakatossegédet, aki a csendőrök kérdésére kivallotta, hogy huszonnyeg betörést követett el. Erden Fischer tanító lakását fosztotta ki teljesen. Több száz korona értékű holmit cipelt magával. Az érdi szülőhelyen összesen tíz pincét vándolt meg. Bejárta egész Dunántúlt, poroszkált Fejér, Tolna, Veszprém megyékben s mindenütt meg-rakottan hagyta el a kifosztott portákat. Rábadhí-végen követte el a legszörnyűbb betörést. Itt a templomot rabolta ki s nem kimélte még az Ol-társizentséget sem. Elveszi méltó büntetését.

— **A hattuszappan** (Schicht szilárd káli-szappana) egyedüli hibája az, hogy tulságosan jó és tulságosan kiadós. Senki sem akarja elhinni, hogy a hattuszappannal való egyszeri átvonás más szappannal való 3—4 szeri átvonást pótol. Ha szappannal takarékoskodni akarunk, nem szabad azt vízben hagyni. Minthogy a hattuszappannak hideg vízben is teljes a hatása s eszerint a hideg vízben is könnyen oldódik, használatánál kettős elővigyázatosság ajánlatos. Esz-szerű használatnál azonban, a hattuszappan mindenesetre nemcsak a legjobb, hanem a leg-olcsóbb szappannak is bizonyul.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen végett az álmatlan éjjeknek. A könnyedség, amellyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

As Emulsió vá-szolásánál a SCOTT-féle módszer végig-nyert — a halászt — kérjük ügye-lembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívántatnak fehér, egyenes és erős fogak növesztéséhez.

A SCOTT-féle EMULSIO tisztaságát és erejét semmisen mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMUSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 60 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Anyakönyvi statisztika.

1909. október hó 23-tól 1909. október hó 30-ig.

Születés. Született: 13 törvényes fiú, 7 leány, törvénytelen fiú, 1 leány, 1 halvaszületett törvényes fiú, 2 leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 17.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 0 törvényes fiú, 2 nő, 7 éven felüli 5 férfi, 3 nő. Összesen 10.

Eszerint a születés a halálozást 14-el mulja felül.

Meghaltak:

Kasó Ferenc r. k. 73 éves kish. és napszamos, Szárazrétek. — Ügy. Varga Jánosné, Mikó Erzsébet r. k. 83 éves, Sörpince-u. 2. — Lovas György r. k. földm. napsz. 57 éves Csütora-u. 9. — Szabadi István r. k. önlítő kárpitos 27 éves, Sas-u. 9. — Vimeczai György r. k. kishirtokos, 34 éves, Siltó-u. 24. — Bartos György r. k. önláló szővedző készítő 49 éves, Selyem-u. 47. — Köhlmann Irén r. k. 4. hónapos, Királykut-u. 2. — Sándorovits Györgyné, Szuhodits Rozália g.-kel. 71 éves, könyök-u. 2. — Mohácsi Istvánné, Farkas Erzsébet, r. k. 73 éves, Selyem-u. 32. — Kozári János ref. földm. napsz. 53 éves Szt. György-kórház.

Kihirdetések.

Zavaros Nándor r. k. városi főkertész Palotai-u. 45 és Németh Mária Simor-u. 29. — Piger Zoltán ref. osztály-tanító Siklós Baranyam. és Szanyi Mária Secehonyt-u. 1. — Tóke József kömivesegéd Olaj-u. 49 és Akkermann Katalin Sár-u. 25.

Kapolnásnyéken 200 m. m. elsőrendű árpaszalma eladó.

Velencén 120 hektoliter garantált 24 fokos forrásban lévő bor eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

!! Üzletáthelyezés !!

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozni, hogy Székesfehérvár, Nádor-utca 3-ik szám alatt levő

cipész-üzletemet

f. évi november hó 1-én a püspöki palota mellé, Lakatos-utca I. sz. alá helyezem át, hol elvállalom minden e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítését és javítását a legolcsóbb áron.

Együttal felhívom a n. é. közönség becses figyelmét

kész cipőraktáromra;

hol a saját műhelyemben készült s a legkényesebb igényeket kielégítő kész munkákból továbbra is állandó készletet tartok.

Midőn a nagyérdemű közönségnek 25 éven át irántam tanúsított szíves támogatásáért köszönetet mondok, né. p. r. fogását továbbra is kérve vagyok kiváló tisztelettel.

Székesfehérvár, 1909. október hó.

Csúcs István cipésmester,

Székesfehérvár, Lakatos-utca I. szám a. (a püspöki palota mellett.)

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatyugyógyszertár által Majna-Frankfurt.

PFINN JÓZSEF „CONCORDIA“

temetkezési vállalata

Székesfehérvárott, sas-utca.

Alapítva 1858-ik évben.

Óriási választék művirágkoszoru, érckoszoru és sirlámpákból gyári áron.

Telefon 79 sz.

SZEPLŐ

az arczon levő barna, szürke és sárga foltok, éppúgy a karon, nyakon stb. igen kellemetlen szépség hibáknak nevezhető, mert kezelés nélkül ritkán múlik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőr ré zét lepik el. Különösen szöke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen petytyek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalmatlan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szépségszeret teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerők célt nem érnek és jó eredményt csak a

Zucker-féle szab. gyógyszappannal

éhető el, előbbiek drágábbak és a használatban kellemetlenek, másrészt a ruha-keménypiszkozódása végett nem ajánlatos. Ha a sült krémzserű habot, melyet a Zucker-féle szab. gyógyszappannal ad, este használjuk és azt éjjelen át rajta hagyván, reggel azt gyöngéden lemoszuk, úgy mint azt a használati utasítás előírja, úgy egyszerű módon és tisztán elérjük azt, hogy a felső bőr hámlani kezd, egy tiszta, gyöngéd és rózsaszínű arcszint fog létrehozni, amelyet aztán a Zucker-krém-mel és Zucker-szappannal tovább kell ápolni. A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni: Zucker szab. 35%-os gyógyszappannal a leghatásosabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor. Zucker szabad. 15%-os gyógyszappannal, hatásában smennyiségében gyöngébb. Darabja 1 kor. Ehhez való Zucker-krém (zsirtalanít) a bőr-krémek gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Valódi kapható Székesfehérvárott STEINER BÉLA drogériájában.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban. Szt-István-ter.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
ugyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőr-kabátok, utazó bundák,
raglán-felöltők, kabátok.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi arisztokraták ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is. Ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
SZEKESFEHÉVR.

ROPS

biztonsági gyorsfűző
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul — elalszik.
Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru- és háztartási cikkeket árusító üzletekben;

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.
Képes prospektust ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részvény-Társaság

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/69.

Helybeli elárúsítók:
Knazowitzky Elemér, Krén Ignác, Róth Sándor,
Schlammadinger Gyula, Burg Herman és
ifj. Ditmár József.

Jóság,
ár és
súlyra
kell a szappan összehasonlításánál és
bevásárlásánál ügyelni. A világ egy
szappana sem éri el a

Schicht

szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképességében, lágyágában és olcsóságában.

